

POSTANOWIENIE

21 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 21 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Prokuratora Regionalnego w S.
przeciwko R.K., A.P. i A.P.1
o ustalenie nieważności czynności prawnych,
na skutek skargi kasacyjnej A.P.1
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 15 czerwca 2022 r., I ACa 551/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w sprawie z powództwa Prokuratora Regionalnego w S. przeciwko R. K., A. P. i A. P.1, o ustalenie nieważności czynności prawnych, na skutek apelacji Prokuratora Regionalnego w S. oraz zażalenia pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z 26 stycznia 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że ustalił, że nieważna jest umowa sprzedaży lokalu mieszkalnego zawarta w 26 lutego 2013 r. w B. między R. K. a A.P. działającym w imieniu własnym oraz w imieniu i na rzecz A. P., nieważna jest umowa przedwstępna sprzedaży lokalu mieszkalnego zawarta 26 lutego 2014 r. w B. między A. P. i A. P.1 a R. K., nieważna jest umowa przedwstępna sprzedaży lokalu mieszkalnego

zawarta 3 czerwca 2014 r. w B. między A. P. i A. P.1 a R. K., nieważna jest umowa przedwstępna sprzedaży lokalu mieszkalnego zawarta 18 sierpnia 2014 r. w B. między A. P. i A. P.1 a R. K., nieważna jest ugoda zawarta 28 grudnia 2018 r. w S. między A. P. i A. P.1 a R. K. przed mediatorem adw. R. N. w postępowaniu mediacyjnym przeprowadzonym w sprawie Prokuratury Regionalnej w S., oraz zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że nakazał pozwanym A. P. i A. P., aby uiszcili solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Świdnicy 11 148 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, odstępując od obciążania kosztami sądowymi pozwanego R. K. (pkt I), oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II), oddalił zażalenie pozwanych (pkt III) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt IV).

Pozwana A. P. wniosła skargę kasacyjną, w której żądała uchylenia zaskarżonego orzeczenia w części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Strona powodowa złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności

skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Skarżąca nie wskazała konkretnych argumentów umożliwiających przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Poprzestała na powtórzeniu zarzutów podniesionych już w apelacji oraz przedstawieniu innej oceny prawnej niż ta przyjęta przez sąd II instancji. Sąd Apelacyjny trafnie wskazał, że powód miał interes prawny w domaganiu się ustalenia nieważności czynności prawnych zaskarżonych w pozwie, co należy oceniać w powiązaniu z art. 57 k.p.c. i działaniem powoda w interesie publicznym dla ochrony praworządności (wyrok Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2019 r., V CSK 90/18, OSNC-ZD 2020, nr 3, poz. 44). Ponadto stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. niedopuszczalne jest oparcie skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ze względu na tę regulację zarzuty naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c. nie mogą być w ogóle podstawą skargi kasacyjnej (zob. *inter alia* postanowienia Sądu Najwyższego z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76; oraz wyroki: z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06; z 8 maja 2008 r., V CSK 579/07; z 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12; z 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12; z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15; z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17). W tej sytuacji Sąd Najwyższy nawet w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - nie mógłby rozważać zasadności naruszenia art. 233 k.p.c. Tym samym zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może też uzasadniać tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[SOP]

[ms]

